Ч. 26. Четвер 5 (18) лютого 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Небезпечні прояви на Балкані. — Российско японьска війна).

Здає ся, як колиб війна на далекім Всході Азиї мала викликати заворушеня на близшім Всході З Балканьского острова зачинають знову надходити неспокоячі вісти. Серед Македонців і Альбанців проявляє ся вже революцийний дух. З Константинополя доносять, що македоньскі ватаги революцийні або так звані комітаджі зачинають знову вести свою роботу в краю. Після урядового донесеня турецких властий появила ся одна така ватага зложена з 55 людий коло Струмниці в солуньскім вілєті і хотіла знищити шлях зелізничий. В кількох місцях знайдено бомби динамітові. Двох Македонців убито.

Після иншої вісти, також з певного жерела, бо від заграничних консулів в Скоплю і Призрені, завела ся коло Дякови в Альбанії борба межи Альбанцями а турецким войском. В депеши не сказано, що стало ся причиною сеї війни, але здає ся, що Альбанці рішили ся ставити чинний опір всяким реформам і з того прийшло до борби з войском.

В звязи з тими вістями о нових рухах революцийних стоїть, здає ся, і та вість, що Гільмі-паша заповів, що амнестия болгарских ворохобників може наступити. Та й то єсть певна річ, що не лиш Болгария і Туреччина, але й найбільше на Балкані інтересована Австро Угорщина лагодить ся на всяку евентуальність. Так отже події на далекім Всході готові ще викликати новий заколот на Балкані.

З поля российско-японьскої війни все ще нема ніяких важнійших вістий, а всі сензацийні депеші, які доси появляли ся в часописях, то чиста видумка. До таких сензацийних вістий належать н. пр. тоті, після котрих Японці затопили три кораблі российскої ескадри з Владивостока, що Росияни вирізали всіх Японців в Порт Артурі, що Японці висадили на беріг коло Дальнього 600 вояків, з котрих российскі козаки 410 на місци убили і т. п.

Застоя на поли воєннім дасть ся тим пояснити, що обі сторони лагодять ся тепер до найблизшого атаку і уставляють свої фльоти та армії. Здає ся по всій імовірности, що российска фльота буде тепер старати ся виступити офензивно, підчас коли сухопутна армія, бодай, як здає ся, в Манджурії лагодить ся більше до дефензиви. Фльота з Порт Артура виплинула на широке море і коли не стрітить перешкоди, буде бомбардувати японьскі портп. Зі взгляду на то розпорядило японьске правительство, що морскі ліхтарні вздовж японьского побережа треба в деяких случаях в ночи гасити, щоби не показували неприятелеви дороги. На острові Єссо заведено стан облоги.

В российскій сухопутній армії заносить ся на важні зміни. Як зачувати, має адмірал Алексієв перенести свою головну кватиру до Мукдена в Манджурії, а що рівночасно ґен. Ліневич в Харбіні іменований головно командуючим манджурскої армії, то виходило би майже на таке, як коли б адмірал і царский намістник, доси пан цілої всхідної Азиї, мав стратити ласку у царя. Впрочім не була би то й дивота, бо лиш великій недбалости головного команданта в Порт Артурі треба приписати поражку российскої фльоти. Ліневич єсть з роду Поляком а єго сестра єсть польскою монахинею в Судовій Вишни.

З дальших приготовлень до війни наспіли ще слідуючі вісти: Кружляки „Нішін“ і „Касуґа“, котрі Японія закупила недавно тому в Італії, прибули вже на японьскі води коло Йокосука. Оба ті кораблі скріплять значно японьску фльоту, хоч ледви чи в перших днях будуть могли взяти участь в евентуальній якійсь борбі. Кораблі тоті мусять насамперед одержати залогу, котра мусить познакомити ся як найдокладнійше з цілим устроєнем корабля і єго машин а на то потреба часу. До „Daily Mail“ доносять з Токіо, що Росия концентрує у Фен-чуан-ченґ 37 000 війска, котра то точка має станути головною кріпостию по

---

12)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше).

Дороги суть тут досить оживлені. Можна стрітити двигарів в білих, широких полотнянках та дуже дивних капелюхах з кіньского волося і з клунками на плечах або жебраючих черців в одежи з грубого конопляного полотна в капелюхах всілякої форми, бо що монастир то черці мають инші капелюхи. Иноді можна побачити якогось чоловіка в жалобі з величезним соломяним капелюхом на голові, широкім більше як на дві стопи і з кінчастим денцем; він держить перед лицем кусень якоїсь матерії, котрою заслонює собі лице. Сільскі жінки, що ідуть до міста, мають на собі білі спідниці і короткі кафтаники, а женщини з ліпшого стану закидають на голову рід мантильки з шовкової матерії, котрою заслонюють собі лице перед якимсь чужинцем. Онтам ідуть довгі каравани з набором; то малі коники або величезні воли, що двигають на собі тягари. Для сих послідних війна то найбільше нещасте. Підчас хіньско японьскої війни красну сю породу рогатої худоби мало що не всю винищено а пізнійше настала була зараза, котра їх також богато забрала. Аж в послідних роках їх знов було досить розмножило ся а тепер їх мабуть знов дуже винищать.

Часом можна стрітити на дорозі ще й якого урядника або когось із пануючої кляси або з т. зв. енбанів. Такий вельможа їде на кони, але не поводить сам коня, бо то не належить до доброго тону; коня веде завсігди двох слуг, один з одного, другий з другого боку. Сеся пануюча кляса не знає що то працювати, бо сотками літ навикла до того, щоби визискувати низші верстви і жити їх коштом. Тому то й великі богатства природи тут майже ніхто не визискує.

На роздорожах впадають в очи великі стовпи врізані в виді людий, що показують дорогу. Гори, що піднимають ся всюди понад гостинцями, були колись вкриті лісами, але їх тепер вирубано і ростуть лиш корчі, котрі вирубують на топливо. Так само служить на топливо також терміте величезних коноплель, високих иноді і на два сяжні та рід осоки. Близько осель і сьвятинь та монастирів можна побачити гаї, в котрих росте може яких двайцять всіляких родів дубини, явори та високі корейскі пінії (рід сосни), котрих зеренця можна їсти як оріхи.

В найкрасших сторонах краю, де й найбільше буває монастирів, як іменно коло Пинґянґ та в горах Кеум-Канґ-Сан, суть також і великі та дуже красні ліси. В многих місцях переходять гостинці і через ріки, але мостів тут нема; треба іти в брід або перевозити ся поромом. Взагалі єсть то край як не може бути красний для малої війни, але дуже недогідний для такої, де до битви стають великі маси війска. Аж коло Пинґ-янґ єсть велика рівнина, де могло би бути побоєвище, і тут відбула ся дійстно рішаюча битва підчас хіньско японьскої війни. Ся рівнина єсть дуже добре управлена і уважає ся за шпихлір Кореї. Земля єсть тут дуже урожайна а підсоне лагідне і тепле.

Дивна річ була би, як би Японці не висадили свого війска в заливі коло місцевости Чінампо, що єсть портом він Пинґ-янґа. Само місто Пинґ янґ єсть укріплене високочезними і грубими мурами і валами. Тото японьске війско, що висіло на беріг в Чемульпо, мусить в першій лінії старати ся заняти Пинґ янґ і опанувати той гостинець, що веде звідси над ріку Ялю а вздовж котрого іде також телеґрафічна лінія із Сеуля аж до Манджурії. Друга дорога до Пинґ янґ була би із Ґензана (або Винзана), міста положеного на всхіднім побережу Кореї. Она єсть коротша, як дорога із Сеуля, бо за пять днів маршу можна вже станути в Пинґ-янґ; але ся дорога єсть так само повна природних перешкод і впрочім доси не звістно, чи Японці висадили дійстно в Ґензані своє війско.

З Пинґ-янґ іде гостинець аж до міста Віджу над рікою Ялю. Се місто як і друге портове при самім устю згаданої ріки, Єнґампо укріпили вже Росияни і тут мусіло би вже прийти до першої битви на суши, скоро би Японці хотіли тут форсувати перехід через ріку. О тім однакож можна сумнівати ся, бо тут і терен дуже трудний і ріка за широка.

манджурскій стороні ріки Ялю. Росияни хотять очевидно розірвати японьскі сили і в той спосіб зараз на граници корейскій ослабити Япанців, бо укріплена позиция, в котрій міститить ся 37.000 війска, буде вимагати що найменше такої самої сили зі сторони Япанців до облоги. Кілька таких укріплених позиций готові спинити рухи цілої армії япаньскої а дальша висилка российского війска може навіть довести до великої поражки Япанців. Скоро Япанцям не удасть ся завчасу перешкодити подібним концентрациям российского війска, то можна майже напевно сказати, що они програють кампанію, а тоді всі успіхи на мори не придадуть ся їм до нічого.

Новинки.

Львів дня 17-го лютого 1904.

— **Іменованя.** Є. В. Цісар іменував приватного доцента віденьскої політехніки дра Роберта Доблевского фон Штернек надзвичайним професором математики в черновецкім університеті. — П. Міністер просьвіти затвердив дра Макс. Волод. Германа яко доцента хірургії на львівскім університеті — П. Міністер просьвіти іменував заступника учителя в рускій гімназиї в Тернополи о. Тому Бородайкевича учителем религії в тій гімназиї.

— **ВПреосьв. митрополит Шептицкий** вернув дня 13 с. м. з Відня до Львова, аби дня 14 с. м. відправити в костелі оо. Єзуїтів службу Божу. Вчера виїхав Впреосьв. митрополит назад до Відня, аби в справі станиславівского епископства бути на авдиенциї у Цісари. З Відня удає ся Впреосьв митрополит на реколекциї до одного з монастирів василіяньских, де виготовить також пастирске посланіє. До Львова поверне Митрополит аж по 14 днях.

— **Ц. к. Рада шкільна краєва** апробовала учебник француской мови А. Стефана — дра В. Щурата ч. І. виданий накладом „Руского Інститута для дівчат“ в Перемишли, до ужитку шкільного в ліцеях і висших школах женьских з викладовим язиком руским. Підручник той набути можна в Рускім Інститутї в Перемишли. Ціна примірника оправленого в скіру 2·50 с, з пересилкою почтовою 2 К 60 с.

— **Виплата конґруи з гори.** Міністерство віроісповідань і просьвіти видало розпорядженє, що з днем 1 марта с. р. конґруу всім парохам, сотрудникам і завідателям будуть виплачувати з гори. Перша виплата послідує дня 1/3, про що ц. к. Намістництво видало вже окружником порученє дотичним урядам податковим.

— **З драматичного тов-а ім. І. Котляревского.** Послїднє засїданє Виділу відбуде ся в четвер, дня 18 с. м. о 7-ій год. вечером в краєвім Союзї кредитовім. Просить ся Вп. Видїлових і їх заступників, аби на засїданю конче явились. — Загальні збори тов-а відбудуть ся в неділю дня 21 с. м. о годині 3 по полудни в компатах Рускої Бесїди, Ринок ч. 10.

— **Самоубийство на могилї жени.** Дня 12 с. м. около 11-ої години перед полуднем відібрав собі житє вистрілом з револьверу Казимир Строка, помічний урядник краєві дирекциї скарбу у Львові. Строка убив ся на гробі жени з жалю за нею. Самоубийник мав 34 літ.

— **Нещастна пригода.** З Угнова пишуть нам: Служниця у тутешного адвоката дра Марка Кроніґа, Христина Кіт, розпалюючи оногди в печи дерево, полила его нафтою. Однако в наслїдок експльозиї баньки з нафтою дівчина так сильно попарила ся на цїлім тїлї, що за кілька годин закінчила в страшних муках житє.

— **Арештованє зелїзничої злодїйки.** В Станиславові арештовано сими днями Катерину Кульчицку, що дуже часто окрадала в поїздах зелїзничих подорожних. При арештованій найдено срібний мужеский годинник, золотий дамский годинник, два золоті ланцушки, золотий перстень з аметистом і золотий перстень без каменя. Всї ті відобрані предмети зложено в львівскій поліциї.

— **Убийство** З Сїняви доносять: Дня 7 с. м. побережник Антін Шлапа в Шеґдах стрітив в лїсї одного лїсного злодїя з рушницею і пустив ся за ним в погоню. Нагле гонений відвернув ся і стрілив до побережника та смертельно поцілив его в черево. Шлапа з великим трудом доволїк ся до найблизших хат і попросив о ратунок. Там взяли его на фіру і відвезено до дому, де він по 12 годинних муках помер. Полишив жінку і 6 дрібних дїтий. Убийника арештовано.

— **Стипендиї.** Краєвий видїл між иншими уділив стипендиї: Іванови Демянчукови, студ. IV. р. фільософії у Львові 1000 К; Мих Гладієви, студ. II. р. медицини в Кракові 315 К; Юлїянови Шепаровичеви, учен. VIII. кл. рускої ґімназиї в Коломиї 315 К; Ковст. Пекному, учен. VIII кл. рускої ґимназиї у Львові 315 К; Петрови Копкови, уч. VIII. кл. польскої ґімн. в Перемишли 315 К; Іванови Жданови, учен. VIII. кл. рускої ґімн. в Перемишли 315 К; Волод. Колянковскому, учен. VII. кл. рускої ґімн. в Тернополи 200 К; Клим. Иосифови Шанковскому, учен. V. кл. ґімн. в Бродах 315 К; Іванови Травчукови, учен. VII. кл. реальної школи в Тернополи 315 К.

— **Конкурси.** Товариство „Шкільна Поміч“ в Коломиї пошукує головного настоятеля до свого Інститута, що обняв би се місце як найскорше. Обовязки настоятеля суть: а) моральне домове веденє і надзір над учениками, за що він перед виділом товариства відповідає і від виділу одержує інструкциї; б) весь час, коли конвікторн дома, перебувати з ними. За свій труд дістає настоятель мешканє, харч і пранє в Інститутї і 20 К місячно, надто вільно ему уділяти лекций конвікторам за окремою винагородою. Угода обовязує до кінця шкільного року. Подавати ся можуть академіки на руки голови товариства п. Ст. Недїльского. — Львівска палата нотарияльна розписала конкурс на посаду нотара у Львові на місце бл. п. Франца Пішка до 20 марця с. р. — Виділ львівскої ради повітової на посаду дорогомистра з платою 1800 К і 800 К додатку з речинцем вношеня подань до 15 марця.

— **Померли:** Софія з Манецких Шпунарова, жена адвоката в Ланцутї, властителька друкарнї у Львові; — Евстахій Чвартацкий, пенсионований радник судовий в Балигородї; — Иосиф Родкевич, властитель більшої посїлости в Сяноцї.

— **Важне для катехитів і народних учителів.** Дуже потрібний і хосенний при науці ре-

Можна скорше сподївати ся, що Япанці схотять перейти десь через Ялю в середнїм его бігу, а хоч і тут великі яри ставлять велику трудність для стратеґічного розставленя армії, то все таки сї сторони суть о стілько кориснїйші, що тоті многі яри і дебри та величезні лїси дають можність перевести війско тихцем малими відділами через ріку. Российске війско не могло би тут сперти переходу, бо для стереженя довжезної границї треба би хиба величезної армії та й та ще не могла би всюди розвинути потрібну енерґію в рухах. З другої же сторони якраз тоті величезні лїси в сих сторонах, де ще есть повно тигрів та медведів, стають дуже на перешкоді в маршу великих мас війска. Япанці будуть по всій імовірности змушені старати ся малими відділами перейти через Ялю і аж на другім боці, коли би їм то удало ся, будуть сполучати ся знову в більші маси. Ся обставина може российскій армії стати дуже в пригоді і скоро лиш она не дасть Япанцям сполучити ся в більші маси, буде могла побити їх легко в малих відділах. А здає ся, що Росияни вже й приготовили ся до того.

Важне дальше питанє, чи Япанці знайдуть яку поміч у Корейців. О помочи зі сторони корейскої держави не може бути й бесїди. Корейске правительство навіть і оголосило, що в сїй війнї буде держати ся неутрально, бо остаточно й не може робити инакше. Корея знайшла ся межи молотом і ковалом, бо поправдї війна відбуває ся не лиш о корейску шкіру, але таки й на корейскій шкірі. Ще не знати, хто з воюючих сторін побідить, отже годї робити собі з одної або другої сторони ще більшого ворога, яким він вже есть. Але тут питанє, чи корейске населенє само схоче Япанцям в чім небудь бодай підчас походу помагати. Знатоки корейских відносин кажуть, що о якійсь прихильній помочи Корейців для Япанців не може бути й бесїди.

Корейці не люблять Росиян, але далеко більше ненавидять Япанців, котрі по хіньско-япаньскій війні дали Корейцям добре почути свою силу. Росиянам можна не одно закинути, але то треба їм признати, що они там, де вже зачинають розширяти свое панованє, обходять ся з широкими масами народу трохи инакше, як то роблять инші европейскі цивілізатори. Не можна сказати, щоби в тім був якийсь плян, а скорше лежить то в демократичній черті российского войска, що оно в завойованих краях виступає досить прихильно супротив місцевого населеня. Справдешний гнет приходить аж значно пізнїйше з российскою бюрократиєю. Росияни уміли позискати собі в послїдних роках прихильність населеня не лиш в Манджуриї, але й в Кореї, а сила Росиї імпонує в сих краях.

Не так Япанці. Они від своїх учителїв Нїмців та Анґлїйців перейняли аж занадто їх цивілїзаторского духа, а до того ще й виробили в собі то переконанє, що то лиш они повинні бути одинокими цивілїзаторами на далекім Востоці, отже й зачали зараз по хіньско-япаньскій війні виступати в тім дусї в Кореї. Они взяли ся силоміць і при помочи поліцейскої самоволї цивілїзувати Корейців. У Корейців есть звичай робити на голові чуби з волося і они в тім любують ся. Япанці наказали були обстригати тоті чуби. Скоро в містї появив ся якийсь селянин з чубом, япаньска поліция тягнула его зараз до голяря і казала чуб обстригати. Корейці з висших кляс люблять публично на улици курити люльку на дуже довгім цибусї. Чим довший цибух, тим знатнїйший его властитель, бо має звідки держати собі слугу, котрий би ему люльку запалював. Япанці заказали були уживати таких люльок публично, а коли кого побачили з довгою люлькою, зараз еї відбирали і розбивали. В 1895 р. постарали ся они о то, що тодїшну корейску королеву убито і через то стратили весь свій вплив. Убита королева була дуже розумна женщина і мала великий вплив політичний а нарід еї дуже любив. Як опісля і тодїшний король а теперішний цісар, щоби не попасти ся в япаньску неволю, втік був до российского посольства, а его міністер Йонгік мусів аж до Порт Артура втікати, се річи звістні і доказують наглядно, що Япанці не можуть числити на прихильність Корейців і при першій більшій поражцї почують они важко хиби свого поступованя в Кореї.

Але вернім по сїм до тих міст в Кореї, котрі вже тепер грають найважнїйшу ролю, до Чемульпо і Сеуля.

Чемульпо, де Япаньці висадили доси на беріг найбільшу силу свого войска, есть найважнїйшим портовим і торговельним містом на цілій Кореї. Оно лежить на західнім побережу Кореї і есть сполучене зі столицею краю, з Сеулем, зелїзницею. Порт, що правда, не конче догідний, бо перед ним і в нїм лежить богато більших і менших островів, попри котрі кораблї мусять осторожно перепливати. Більші кораблї навіть не можуть дістати ся до порту і мусять стояти перед ним, бо підчас відпливу моря вода так опадає, що аж показує ся дно моря. На кілька кільометрів від порту стояли видко і ті два российскі кораблї, котрі Япанці взяли. Подорожня, що приїзджають сюди на великих кораблях, мусять пересїдати ся на лодки і пливуть ними аж до широкого моста, котрий Япанці поставили в порті до висїданя з лодий.

Але коли подорожний стане на тім мостї і розгляне ся, то аж своїм очам не вірить. Він видить перед собою на хороших зелених горбах множество домів, що виглядають зовсїм по европейски, ба навіть і справдешну християньску церкву з високою вежею а понад деякими домами ще й япаньскі та анґлїйскі, нїмецкі і российскі стяги. Российского стяга тепер очевидно не видко бо всї Росияни, які доси були в Чемульпо і Сеули, виїхали звідтам разом з российским послом.

лїгії в народних школах є „Практичний провідник для катехитів,“ одобрений Митр. Ординариятом і Радою шкільною краєвою. В трьох частях того провідника є виложений практично предмет релїгії для шістьох степенів науки а евентуально для чотирох кляс. Хто учить релїгії в народних школах або і приватно, повинен мати ту книжку. Набути можна в книгарни Шевченка і Ставропигійскій по цїнї 4 К 80 с. за всї три части. Для народних учителїв є знижена цїна на 3 К, але лиш у о. Евгения Гузара ул. Кампіяна 15, у Львові.

Господарство, промисл і торговля

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: З днем 15 лютого с. р. улягне частковій зміні рух поїздів особових на шляху Краків-Величка. — Додатки до стінного і кишенкового розкладу їзду, містячі дотичні зміни, можна дістати в касах особових за оказанєм згаданих розкладів їзди.

— Північно-німецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною. — З днем 1 марця 1904 увійде в житє нова тарифа часть II. зшиток 2 з додатком.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 16 лютого: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·10 до 8·25; жито 6·50 до 6·70; овес 5·40 до 5·75; ячмінь пашний 5·20 до 5·30; ячмінь броварний 5·60 до 5·80; ріпак 9·40 до 9·75; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·50 до 10·—; вика 5·50 до 5·75; бобик 5·75 до 6·—; гречка —·— до —·—; кукурудза нова 6·— до 6·25; хміль за 56 кільо 120·— до 130·—; конюшина червона 65·— до 76·—; конюшина біла 65·— до 90·—; конюшина шведска 55·— до 80·—; тимотка 22·— до 28·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 17 лютого. „Wiener Zeitung“ і будапештеньский дневник урядовий оголосили неутральність в хіньско-японьскій війнї.

Відень 16 лютого. На вчерашнім засіданю австрийскої Делеґациї розпочала ся дискусия над буджетом войсковим а дел. Вельтерскірхен висказав бажанє, щоби Мадяри не нарушували основ спільної армії, бо австрийска Делеґация не могла би ухвалити коштів удержаня армії, що не єсть спільна.

Льондон 17 лютого. Daily Telegraph доносить з Токіо, що там розійшла ся чутка, мов би росийскі кружляки вернули назад до Владивостока.

Льондон 17 лютого. „Daile Chronicle“ доносить з Токіо під датою 15 с. м.: Японьскі торпедовцї пустились в погоню за владивосточною росийскою фльотою коло північно-західного побережа Японії.

Льондон 17 лютого. З Наґасакі доносять о битві морскій коло Гакодате: Кораблї владивосточної фльоти затоплено в проливі Цуґара.

Льондон 17 лютого. З Інкав доносять під датою 11 с. м.: Внаслїдок атаків Японцїв на Порт Артур адмірал Алексієв розпорядив, щоби всї особи цивільні вийшли з Порт Артура. Цивільні жителї полишили все своє майно і вийшли з міста. В ночи зі взгляду на можливість нападу японьских торпедовцїв взглядно приступу японьского войска держать цїле побереже Квантунґа і всї площі в Порт Артурі та Дальнім в темнотї.

Токіо 17 лютого. Бюро Райтера доносить: Після наспівших тут вістий японьска фльота торпедова заатакувала знову фльоту росийску в Порт Артурі дня 14 с. м. Один росийский корабель має бути ушкоджений.

Льондон 17 лютого. Бюро Райтера доносить через Ню-Йорк під вчерашною датою: Жителї Владивостока, котрі виїхали з міста, доносять, що Владивосток не єсть приготовлений на ставленє опору. Нема там анї торпедовцїв здібних до борби, анї мін. Десять торпедовцїв замерзли в ледї. Росияни концентрують войско на півночи від ріки Ялю, бо сподївають ся, що там прийде до борби з Японцями і побоюють ся, що Японцї перервуть комунїкацию межи Порт Артуром а Владивостоком. В Сеули розійшла ся чутка, що японьскі кораблї окружили коло Юнґенфо три росийскі кораблї воєнні.

НАДІСЛАНE.

Ще двайцять лїт тому назад, коли сей порт отворено для межинародної торговлї, було тут нуждене корейске сільце, в котрім стояло 15 рибацких хат, а нинї живе там більше як 8000 чужих поселенцїв а з тих 6000 самих Японцїв. В 1884 р. купив тут був якийсь австрийский шинкар кусень землї за 200 долярів (1000 К), а в 1891 р. продав той сам ґрунт за 16.000 долярів (80.000 К). Другий властитель продав той ґрунт в 1898 р. аж за 100.000 долярів (500.000 К) а нинї має він більше як в двоє так велику вартість. З того можна зміркувати, як велике значінє має се місто. В 1901 р. було тут звиш 14.000 людий а тепер подають число жителїв около 20.000.

Японцї називають се місто Інсан і они тут найбільше розпаношили ся. На тім місци, де Американцї в 1882 р. підписали договір з корейским правительством, силою котрого отворено порт і для торговлї инших народів, повстало нове місто, котре тепер дїлить ся на чотири окремі від себе части. Найблизше порту, там, де тепер висїдає ся на беріг, то хіньске місто; за ним iде японьске, положене в найкраснїм місци, за тим місто европейске а за ним нуждені корейскі хати, в котрих мешкають бідні корейскі зарібники або кулї. Можна сказати, що Японцї надали характер місту, бо управа міста спочиває в їх руках. Японьскі доми криті дахівками роблять з далека враженє европейских домів, а деякі адмінїстрацийні будинки, як палата торговельна, почта і телеґраф, консулят побудовані таки зовсїм на европейский лад.

А треба таки признати, що Японцї зробили в Чемульпо таки дуже богато. За кільканайцять лїт зробили они тут свою взірцеву оселю, чистеньку, практичну, повну рухливого житя і пильности; они мають тут своїх ремісників і промисловців, своїх купцїв, урядників, поліцию і войско, словом все, чого потреба до впорядкованого житя громадского. Досить буде хиба сказати, що Японцї мають тут аж три великі банки, поміщені у величавих мурованих домах, дві філії найбільших товариств пароходної плавби, одинайцять підприємств плавби вітриловими кораблями, сїмнайцять гуртівників, що займають ся лиш вивозовою торговлею, два театри а передовсїм рижову біржу і палату торговельну.

Цїла тайна японьских успіхів лежить в їх знаменитій орґанїзациї, з якою они все урядужують, до чого лиш возьмуть ся. Палата торговельна з найбільше образованих і найдосьвідченїйших людий кольонії, котрі на основах здорової господарки народної слїдять за всїм, що лиш може придати ся для японьскої торговлї. Они висилають основні звіти о природї і спроможности краю до свого правительства в Японії а правительство в Токіо каже ті звіти друкувати і розсилає всїм, котрим потреба такого поученя.

Японцї стали в Чемульпо верховодами. Тоті маленькі але незвичайно рухливі люди захопили в містї всї уряди в свої руки, ще лиш кілька корейских та хіньских мандаринів держать ся на своїх становищах, іменно яко поборцї мита. Незвичайна меткість і рухливість Японцїв побіч безмежної лїни Корейцїв впадає ще більше в очи. Японьскі доми побудовані тут по найбільшій части на домашний лад з вікнами з ріжнобарвного паперу. Тепер єсть тут около 1300 японьских домів. Незвичайна рухливість Японцїв а відтак їх зручність і здібність до всїлякої роботи та велика інтелїґенция дають їм тут першеньство перед всїма народами, не виймаючи навіть Европейцїв.

(Дальше буде).

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

1. Книга довжників . . . аркуш по 10 сот.
2. Замкненя місячні 2 штуки . . „ 5 „
3. Інвентар довжників . аркуш . 5 „
4. „ вкладників . „ . 5 „
5. „ уділів . . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих „ „ 10 „
9. „ уділів членьских „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . . . „ „ 10 „
11. Зголошеня о позичку штука по 2 „
12. Виказ умореня позички „ „ 2 „
13. Асиґнати касові . . . . „ „ 1 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Кресовецкий

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Ловиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).